

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ

Pod sídlištěm 9/1800
182 11 Praha 8 – Kobylisy

V Praze dne 15.9.2005
Č.j.: 4670/2005-11

Cestovní zpráva ze zahraniční služební cesty do Finska

1. Úvodní informace

a) Vysílající subjekt	Český úřad zeměměřický a katastrální
b) Termín a místo pracovní cesty	31. 8. – 3. 9. 2005, Helsinky, Finsko
c) Přesné znění názvu akce	Workshop WPLA
d) Účastníci cesty	Ing.Karel Večeře
Ing.Vít Suchánek
e) Datum zpracování zprávy	15.9. 2005
f) Cestovní zprávu schválil dne
místopředseda ČÚZK |

2. Časový přehled pracovní cesty

31. srpna

11.30 Odlet z Prahy do Helsinek

1. září

9.30 - 17.00 Jednání k tématu INSPIRE a Veřejný přístup k datům

2. září

9.00 – 12.00 Exkurze na pracovišti Zeměměřické služby Finska

13.00 – 15.30 Jednání k tématu Data pro plánování užití půdy mají být zahrnuta do katastru

15.30 – 16.00 Závěr workshopu

3. září

Odlet do Prahy

3. Program - projednávané otázky

Workshop byl organizován pod heslem : „Víceúčelový katastr – buďte inspirováni“.

Program rozdělen do tematických bloků, ve kterých byly předneseny prezentace týkající se jednotlivých námětů workshopu. Po úvodním bloku proběhly celkem 3 odborné bloky a návštěva National Land Survey (NLS) of Finland (Národní zeměměřická služba Finska – pořádající organizace) a celý workshop byl zakončen blokem hodnotícím a shrnujícím stručně průběh jednání.

Podrobný program workshopu je uveden v příloze č.1.

4. Průběh pracovní cesty – obsah zajímavých příspěvků; osoby, se kterými bylo jednáno

Čtvrtek 1. září 2005

Workshop otevřel krátkou zdravicí účastníků Jarmo Ratila, generální ředitel NLS of Finland.

Zahajovací řeč přednesl Jouni Lind, speciální poradce ministra zemědělství a lesnictví. Ocenil práci WPLA a podíl NLS of Finland na ní a uvedl, že ministerstvo ochotně podporuje evropská úsilí, týkající se správy nemovitostí a souvisejících registrů. Na začátku 21. století jsme svědky posunu od digitalizace jednotlivých služeb a operací k digitalizaci celých sektorů a odhaduje se, že k roku 2020 servery a datové terminály spojené širokopásmovou sítí pokryjí celé Finsko, všechny hlavní služby budou na síti a všichni finští občané budou mít přístup k internetu. Toto bude mít vliv na redukci nákladů i pracovních míst (odhad ve Finsku 10% v sektoru služeb), ale podle srovnání s průmyslovou a zemědělskou revolucí se očekává celkový kladný vliv. Finská vláda 7.4.2005 vydala usnesení ohledně vládní strategie e-Government. Existuje vládní Program informační společnosti, zaměřující se mimo jiné na udržení postavení Finska jako vedoucího poskytovatele i uživatele informačních a komunikačních technologií. Důležitým faktorem je spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Konkrétními akcemi, vztahujícími se k námětu workshopu, je vývoj legislativy nazvaný Převody nemovitostí v informační společnosti. Dalšími příklady jsou spuštění nového Land Information System od 1.6.2005 a implementace Národní strategie geografických informací. Ministerstvo zemědělství a lesnictví řídí sektor zahrnující zeměměřictví a společné užití geografické informace. Finský LIS zahrnuje Registr nemovitostí v zodpovědnosti NLF of Finland, na jehož aktualizaci se podílejí útvary nemovitostí 86 finských měst. Další součástí LIS, Registr titulů a hypoték, je v zodpovědnosti Ministerstva spravedlnosti. Spolupráce všech tří složek je velmi dobrá. Dalším vývojovým cílem je organizace informačních služeb pro plánování užití půdy. Z finského hlediska je iniciativa INSPIRE velmi případná a ministr zemědělství schválil 31.8.2004 Národní strategii

geografických informací, která předvídá pohledy INSPIRE a na jejíž realizaci se již mnoho vykonalo. Každým rokem je ve Finsku vynaloženo několik desítek milionů EUR na sběr, zpracování a údržbu geografických informací a na implementaci nástrojů a systémů tyto informace využívající. Odhaduje se, že v několika letech bude obrát ze zpracování a využívání geografických informací ve Finsku vyšší než 100 milionů EUR.

Dále pan Kaj Bärlund, ředitel divize životního prostředí a lidského osídlení Hospodářské komise OSN pro Evropu, v pozdravném projevu zejména zdůraznil aktuálnost námětů workshopu, a to jak problematiku INSPIRE, tak otázku veřejného přístupu k datům, kde je nutno nalézt rovnováhu mezi požadavky na volný přístup ke katastrálním informacím, tak požadavky směrnice na ochranu osobních údajů.

Bengt Kjellson, předseda výboru WPLA, přivítal účastníky, obzvláště delegaci Tadžikistánu, která se zúčastňuje prvně.

1. Tématický blok INSPIRE – výzvy pro katastrální systémy

Předsedající: Heinz König, Rakousko
Moderátor: Božena Lipej, Slovinsko
Zpravodaj: Antti Jakobsson, Finsko

V bloku byly předneseny tři příspěvky a presentovány tři případové studie.

Zásadní příspěvek První kroky k vývoji INSPIRE přednesl Wim Devos ze Spojeného výzkumného centra (Joint Research Centre – JRC) Agrifish, Evropská komise. Presentace obsahuje též podrobný časový plán zavedení INSPIRE a zájemcům o problematiku INSPIRE se doporučuje seznámení s jeho plným zněním v dokumentaci. INSPIRE stanovuje obecná pravidla pro zřízení infrastruktury pro prostorová data v Evropě za účelem podpory politik životního prostředí a politik, které životní prostředí ovlivňují. INSPIRE má tři fáze:

- přípravnou (2004-2006), nyní probíhá příprava implementačních pravidel,
- transpoziční (2007-2008),
 - direktiva vstupuje v platnost,
 - transpozice do národních legislativ,
 - výbor INSPIRE zahajuje svoji činnost,
 - přijetí implementačních pravidel komunitárním právem,
- implementační (2009_2013) – implementace a monitorování opatření.

Technické otázky jsou v zodpovědnosti JRC, právní v zodpovědnosti Eurostat. Implementace INSPIRE vyžaduje uvažovat v širším kontextu existujících iniciativ, které k ní mohou přispět. Jde mimo jiné i o koncept Spatial Data Interest Communities (SDIC) – Zájmových skupin prostorových dat, které sdružují zkušenosti uživatelů a poskytovatelé, které v mnoha případech již existují dnes a jsou organizovány regionálně, tématicky nebo sektorově. Úlohou SDIC je:

- shromažďovat a popisovat požadavky,
- alokovat experty do týmů pro návrhy implementačních pravidel,
- účastnit se vyhodnocovacích procesů,
- implementovat pilotní projekty,
- dělat analýzy nákladů/přínosů,
- přispívat k povědomí o INSPIRE a školení.

Rolí Legally Mandated Organizations (LMO) - Právně určených organizací je:

- spolupracovat uvnitř SDIC nebo samostatně na poskytování technických specifikací,
- pomáhat identifikovat uživatelské potřeby,

- přispívat k analýzám technické a provozní proveditelnosti implementace návrhů Implementačních pravidel,
- poskytovat zpětnou vazbu dopadů Implementačních pravidel v oblasti nákladů / přínosů na úrovni členských států.

Výzvy INSPIRE na registraci zájmu:

- registrace SDIC a LMO byla otevřena 1.3.2005, je stále otevřena, do 20.6.2005 se přihlásilo 89 LMO a 139 SDIC,
- 29.4.2005 byl konečný termín pro úvodní registraci expertů pro fázi 1 (130 expertů),
- 7.7.2005 byla znovu otevřena registrace dalších expertů (fáze 2).

Možná role WPLA v procesu INSPIRE dle přednášejícího:

- shromažďovat, popisovat a analyzovat uživatelské požadavky (evropské versus globální měřítko),
- Vyvíjet a dodávat nové referenční materiály, např. ECE Směrnici o jednotkách a identifikátorech nemovitostí,
- přiřazovat experty do návrhových týmů jako recenzenty
- účastnit se v procesu posuzovací,
- implementovat pilotní projekty
- vytvářet analýzy nákladů / přínosů,
- přispívat ke zvýšení povědomí a školení.

Jak mohou dle přednášejícího katastrální / pozemkověknížní organizace lépe přispět k rozvoji INSPIRE:

- registrovat se jako LMO,
 - za účelem recenzovat návrhy implementačních pravidel,
 - zúčastnit se pilotních projektů a testů interoperability,
 - vypracovávat analýzy náklady / přínosy,
- aktivně se podílet na vypracování implementačních pravidel INSPIRE,
 - být proaktivní ve vývoji vztahujících se dokumentů, např. EULIS zprávy,
 - poskytovat experty pro specifické náměty – například podporovat specifikace meta dat, dat o kvalitě,
- přistoupit do existujících SDIC, pracovat společně s uživateli ze sektoru životního prostředí.
-

Závěr presentace: INSPIRE je rámcová direktiva, jejíž implementační pravidla mají být definována v nadcházejících letech. Je třeba nejvyšší zapojení klíčových účastníků prostřednictvím konceptu SDIC. Pilotní a existující projekty mohou hrát klíčovou roli při definování a potvrzení implementačních pravidel.

Antti Vertanen, finské ministerstvo zemědělství a lesnictví, se v příspěvku Implementace Národní strategie geografických informací Finska jako součást implementace INSPIRE zabýval touto strategií a stavem její implementace a úkoly Národní rady pro geografické informace.

Gábor Remetey-Fülöp, Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova, Maďarsko, v příspěvku Pozemková správa v Maďarsku: Dopady a příspěvek k návrhu direktivy presentoval obšírný přehled rysů maďarské pozemkové správy a aktivitami, majícími vztah k INSPIRE. Za INSPIRE je zodpovědné ministerstvo životního prostředí, ale v záležitostech GIS probíhají pravidelné konzultace s ministerstvem zemědělství a rozvoje venkova a zeměměřickou službou.

V diskuzi mimo jiné vystoupili König – v době, kdy týmů návrhářů pracují na implementačních pravidlech, je důležité ukázat Evropě, že máme experty a názory na danou problematiku, Lipej – je mnoho idejí, ale nejsme si jisti INSPIRE, totiž jak velké modifikace stávajících dat

budou nutné k zahrnutí do INSPIRE, je otázka, jaké budou skutečné požadavky INSPIRE na katastr a naopak, Mecha (Polsko) – Finsko zamýšlí do INSPIRE předávat data katastru včetně vlastnických. Odpověď – nikoliv, pouze topografická data katastru, Traynor – nejdříve je nutná koordinace lokální a až poté mezinárodní, účastník ze Španělska – jaký je ideální Geoportál pro přístup k národním datům? Požadavky uživatelů jsou klíčové. Geoportál nebude jediné řešení pro přístup k datům.

Helge Onsrud, Norský mapovací úřad, presentoval případovou studii Směrnice o jednotkách nemovitostí a identifikátorech, vydané ECE OSN. Cílem Směrnice je napomoci těm, kdo hledají harmonizaci v rámci ECE OSN a napomoci při sdílení dat v mezinárodním měřítku. Směrnice ukazuje různost mezi pojetím jednotky (útvary) nemovitosti v různých zemích a jejich označování, hlavní cíl je viděn v zavedení jasných definic při zavádění nových systémů.

Esa Tiainen, NLS of Finland, přednesl případovou studii Standardizace informací pozemkových knih a katastru. Nejprve se zabýval aspekty přístupu ke glosáři termínů v rámci projektu EULIS a poté postupnými kroky k harmonizaci / standardizaci INSPIRE a obecnými otázkami sémantické harmonizace.

Emilija Aleksova a Marta Telegrafciska, Státní úřad pro geodetické práce, Makedonie, se v případové studii Typy katastrálních systémů v republice Makedonie, zabývaly jednak úkoly a činnostmi Státního úřadu, jednak typy katastrů – katastr nemovitostí (45% území) a pozemkový katastr (55%) a dále nedostatky současného stavu a reformami a projektem WB 2005 k jejich odstranění. Mají velmi ambiciózní plány – všechny registrace provádět během jediného dne, dosáhnout samofinancovatelnosti.

Hlavní závěry z tématického bloku 1“

- Hlavní důraz z aspektu INSPIRE je získat existující data z jednotlivých zemí.
- Bylo navrženo, že harmonizace konceptů katastru by měla být založena na „deštníkové“ vizi místo měnění národních konceptů.
- Bylo navrženo, že země by měly zkoumat Směrnice o jednotkách nemovitostí a identifikátorech a určit, jak národní terminologie koresponduje s koncepty ve Směrnících.

2. tématický blok Veřejný přístup k datům

Předsedající: Alexej Overčuk, Rusko

Moderátor: Mike Traynor, Spojené království

Zpravodaj: Antti Kosinem, Finsko

Juraj Vališ, Slovensko, presentoval Přehled existující situace v zemích ECE s ohledem na veřejný přístup k datům. Presentace obsahuje jednak výčet nadnárodní legislativy, vztahující se k tématu, jednak výsledky průzkumu na základě odpovědí na dotazník z 21 zemí a doporučuje se k podrobnému seznámení v dokumentaci. Otevřený přístup ke katastru podporuje „dobré vládnutí“, ale ochrana soukromí je důležitá, existují nadnárodní i národní omezení přístupu a internet přináší úplně nové příležitosti. Některé výsledky průzkumu:

- Máte národní zákon o svobodném přístupu k informacím? 70% ANO v souladu se standardy EU, 20% ANO, 10% NE.
- Máte zákon na ochranu osobních dat? 100% ANO.
- Mají občané právní nárok na soukromí? 90% ANO, 10% NE.
- Máte formální politiku ochrany dat, která zahrnuje zpracování osobních dat v katastru / pozemkových knihách? 75% ANO, 25% NE.

- Připravili jste dokumentaci, vztahující se k souladu s ochranou dat? 65% ANO, 35% NE.
- Ve 20 zemích (z 21) mohou obyvatelé nahlížet do údajů o individuálních nemovitostech a budovách.
- Pokud je přístup dovolen, mohou jiné osoby než vládní úředníci prohlížet databáze katastru? V 18 zemích na základě parcelního čísla, v 17 zemích podle adresy nemovitosti, ve 12 zemích podle vlastníka.

Závěry přednášejícího k ochraně soukromí a přístupu k datům:

- s komputizací a užíváním sítí se otázka vlastnictví a ochrany dat stává důležitější,
- rovnováha mezi právy občanů na ochranu soukromí a zodpovědností vlády spravovat půdu v nejlepším zájmu společnosti mohou být v konfliktu,
- je třeba, aby zákon určil práva přístupu k datům a kdo může data katastru použít k jiným účelům, než byla shromážděna,
- je nutno vyjádřit rozdíly mezi daty, uchovávanými elektronicky a analogově,
- zákony musí určit rozsah práv na ochranu soukromí dat katastru a současně je nutno povzbuzovat maximální využití dat za účelem zvýšení transparentnosti a přidávání dalších hodnot ke katastrálním datům,
- zákony musí definovat status elektronických dat.

Ahti Saarenpää, profesor na Univerzitě Lapland, Finsko se v zajímavé prezentaci Základní registry a princip přístupu věnoval dané problematice z několika širších úhlů pohledu. Závěr: Ochrana osobních dat je zároveň společenský i právní problém (s velkým „P“). V informační společnosti je cesta ke správné ochraně plná překážek. A velmi dobře můžeme selhat, pokud si budeme myslet, že záležitost je omezena na právní regulaci dat v technickém smyslu. Jednoduše nemůžeme fungovat bez osobních dat v naší moderní informační společnosti.

Tom Slungard, Norsko, přednesl prezentaci Norská odpověď: Liberální přístup k datům registru uvnitř omezení daných zákonem na ochranu osobních údajů. Norsko není členem EU, avšak relevantní směrnice EU (1995/46 CE a 2003/98 EC) jsou zahrnuty do norského práva. Podle prohlášení norského ministerstva modernizace všechny veřejné služby by měly být přístupné pomocí internetu. Veřejnost požaduje volný přístup k veřejným službám 24 hodin denně a volný přístup k relevantním informacím registrů, včetně osobních dat (např. jména všech sousedů pro vyplnění žádosti o stavební povolení). Názor norského Datového inspektorátu:

- skutečnost, že se předpokládá, že informace je veřejně přístupná, neznámá to samé, jako prezentace informace na internetu bez jakýchkoli omezení,
- data registrů by měla být dostupná pouze v rozsahu nezbytném pro relevantní požadavek.

Příklad: Preferované řešení případu elektronického vyplňování žádosti o stavební povolení (oznámení všem sousedům vyžaduje přístup k osobním datům), schválené Datovým inspektorátem:

1. Registrace a login (identifikace uživatele a heslo)
2. Inicializace online procesu žádosti o povolení
3. Popis stavebního plánu a vyplnění žádosti
4. Přístup k nezbytným datům registru včetně osobních dat.

Závěry z prezentace:

- Volný přístup k veřejným službám 24 hodin denně implikuje online přístup k nezbytným osobním údajům.
- Dosáhnout veřejného přístupu může být obtížné za splnění zákona o osobních datech.

- Přístup by měl být zabudován do systému, preferovaně poté, co požadavek je ospravedlněn.
- Systémy musí být navrženy tak, aby zabránily přístupu k osobním údajům nad nezbytný rozsah pro konkrétní případ.

Michel Magis, Nizozemí: Kadaster on-line, výzvy, získané zkušenosti a úspěch katastrálních online služeb v Nizozemí. Kadaster on-line jako nová internetová služba zaveden v roce 2001 a nahradil starou katastrální síť. Mají 12000 předplatitelů – 40000 uživatelů, v r. 2004 bylo 15.8 milionů dotazů, převážně z řad profesionálů. Dříve neměli žádná omezení v předávání osobních údajů, ale po zavedení směrnice EU omezili poskytování informací veřejnosti přes internet. On-line služby dříve poskytovali jen pondělí až pátek, profesionálové byli spokojeni, veřejnost však ne.

Belen Merino Espinar a Isabel Gonzales Garcia, Španělsko: Přístup k informacím obsaženým v Pozemkové knize. Používají tři způsoby šíření informací:

- jednoduchá informační sdělení
 - popis nemovitosti,
 - informace o vlastnictví a povaze pozemku,
 - omezení registrovaných práv,
- certifikáty – veřejné listiny,
- další výjimečné způsoby.

Opatření v omezení přístupu:

- identifikace žadatele,
- legitimní zájem na dotazu – kontrola, právní předpoklady – posuzuje registrátor,
- pro každou žádost je založen spis – kdo se dotazoval a proč,
- není přímý přístup k databázi registru.

Margrét Hauksdóttir, Island, Omezení veřejného přístupu k datům na Islandu. Byla prezentována základní fakta o systému nemovitostí (centralizovaná databáze od r. 2001, obsahující též data pozemkové knihy) i obecné údaje o využívání internetu. V letech 2004-2007 je implementována Druhá vládní politika informační společnosti „Zdroje pro všechny“, všechny veřejné informace hlavního zájmu by měly být dostupné veřejnosti i podnikům za nejnižší možné ceny, při zajištění bezpečnosti. Pozemková kniha je správcem centralizované databáze, pracuje se na implementaci Směrnice 95/46/EC, právníci a technici mají rozdílné názory. Základní data o nemovitostech by měla být poskytována zdarma, doplňkové informace by měly být zpoplatňovány, protože mohou vytvářet příjmy jejich uživatelům a je to konsistentní s principy ochrany dat a jejich soukromí.

Hlavní závěry z tématického bloku 2:

- Systémy pozemkové správy jsou otevřené, vyplývá to z jejich povahy, pokud by nebyly
 - práva k nemovitostem nebudou chráněna,
 - trhy se nebudou vyvíjet,
 - obce a soukromý sektor budou mít problémy s poskytováním svých služeb.
- Existence systémů pozemkové správy se opírá o jejich schopnost poskytovat informace uživatelům.
- Pokud by systémy pozemkové správy neposkytovaly informace, vždy se najde někdo jiný, kdo je bude poskytovat (spolehlivě nebo ne).
- Je lépe, když zde bude spolehlivá a objektivní informace, pocházející od národní úřadů pozemkové správy.
- Není to o tom, zda poskytovat nebo neposkytovat informace, ale o:
 - Co poskytovat:
 - o objektech,
 - osobní,

- obojí,
- přidané hodnoty.
- Jak:
 - pomocí médií (bez omezení),
 - rychlost,
 - zdarma nebo zpoplatněné.
- Komu:
 - absolutně každému,
 - omezeně v případech oprávněného zájmu,
 - validace identity žadatele.
- Kdy
 - v úředních hodinách,
 - 24 hodin denně.
- Za jakých podmínek:
 - informace o vlastnictví,
 - požadavky jednotlivých zákazníků,
 - právo vytvářet nové informace a získávat zisk.
- Musí existovat rovnováha mezi:
 - právem veřejnosti znát,
 - právy na ochranu individuálního soukromí,
 - nikdy nekončící touhou systémů pozemkové správy vytvářet nové zdroje a sdílet je s veřejností.

Neexistuje jedno řešení, avšak bude pohyb směrem k harmonizaci služeb. Je zřejmé, že některé agentury revidovaly po vydání Směrnice 95/46 EC rozsah volného přístupu k datům pomocí internetu.

Pátek 2.9.2005

Návštěva NLS of Finland

Dopoledne bylo věnováno návštěvě NLS of Finland. Nebyla však navštívena žádná konkrétní pracoviště, jednalo se o přednesení 5 presentací, vztahujících se k činnosti NLS of Finland na její půdě.

Pekka Halme: National Land Survey of Finland – Geografické informace po 370 let

První zeměměřič přišel ze Stockholmu v r. 1633, vlastní agentura od r. 1812. NLS padá pod ministerstvo zemědělství a lesnictví (spokojeni se vzájemnými vztahy, navzájem si důvěřují a neobtěžují se), sestává z ústřední správy a 6 operačních jednotek v centru (vývojové centrum, výpočetní centrum, administrativní služby, služby prodeje a marketinku, středisko archivu, středisko leteckého snímkování) a 13 okresních zeměměřických úřadů. Současný počet zaměstnanců je 1825 (snížení z 2500) v rozdělení: ústřední správa 1%, operační jednotky 14% a okresní zeměměřické úřady 85%. Příjmy 2004 byly 48,1 mil. EUR, výdaje 92,1 mil. EUR, pokrývají kolem 50%. výdajů, zbytek ze státního rozpočtu. Vykonávají 6 klíčových procesů:

- základních měřických prací,
- oceňování nemovitostí,
- produkce topografických dat,
- uživatelských a objednaných služeb,
- parcelace – znovurozdělování půdy,
- podpory právních registrů.

Existuje dělba činností v oblasti správy území:

- NLS of Finland:
 - provádí polní měření ve venkovských oblastech – Okresní měřické úřady - 25000 měření ročně,
 - vykonává úlohy národního mapování,
 - udržuje národní katastrální systém,
 - podporuje sdílené využívání geografických informací.
- Municipality:
 - provádějí dělení parcel a některá další katastrální měření v oblastech pokrytých městskými plány – 86 měst, 4200 měření ročně,
 - produkují velkoměřítkové mapy,
 - provádějí registraci katastrálních informací v urbanistických oblastech.
- Soukromí konsultanti:
 - provádějí mapování a měřické zakázky pro vládu, municipality a soukromý sektor,
 - vyhotovují plány užití půdy a vykonávají další konzultační práce,
 - asistují při exportních projektech.
- Ministerstvo spravedlnosti udržuje registr pozemkové knihy jako součást národního informačního systému o území.

Ari Tella: Nový pozemkový informační systém (LIS)

Katastr a LIS před 1.6.2005 – „starý“ systém:

- 87 právních registrů nemovitostí (katastrů),
 - NLS katastr – aktualizace okresní měřické úřady – 4 miliony registrovaných jednotek, 98% území státu,
 - katastry z 86 měst – 0,6 milionu jednotek, 2% území státu.
- Katastrální část LIS byla kopií 87 jednotlivých katastrů
 - pouze atributové informace,
 - do roku 2002 založeno na vládním rozhodnutí a dohodách zúčastněných stran.
- Pozemková kniha je další částí LIS, vedená ministerstvem spravedlnosti (místními soudy) – obsahuje vlastnictví a hypotéky.

Nový pozemkový informační systém (LIS) se stal prvotním a právním registrem pro informace o nemovitostech od 1. června 2005.

Všechny katastrální informace (a prostorová data) o jednotkách nemovitostí jsou uloženy v jedné spojitě databázi pro celé Finsko. Existuje jeden integrovaný systém pro aktualizaci. NLS a municipality jsou zodpovědné za aktualizaci nového LIS.

Informační služby:

- internetem přes na mapě založené rozhraní,
- datové služby na objednávku (XML/GML),
- on-line informační rozhraní (XML/GML).

Vývoj proběhl v letech 2001-2005:

- spolupráce s 86 municipalitami a dalšími úřady,
- specifikace, plánování a výstavba systému v NLS: 69 člověkoroků,
- spuštění systému v NLS: 58 člověkoroků,
- investice: NLS 9,6 mil. EUR, municipality 3 mil. EUR.

Nový LIS je propojen se starým LIS a s registrem budov a bytů. Starý LIS je stále udržován (každou noc kopírují do něho data) a také data z registru Pozemkové knihy (ten nebyl měněn). Registr Pozemkové knihy je pouze ve starém LIS, snaží se udělat rozhraní z nového LIS, ale je to obtížné. Zákazníci užívají jak starý, tak nový LIS, ale požadují-li informace o právech a hypotékách, musí do starého LIS. K poskytování dat na objednávky využívají noční čas, příkladem jsou například data všech minulých den změněných nemovitostí, poskytovaná XML/GML soubory.

Marja Ramala: Elektronický archiv NLS

Rozhodnutí soustředit celý archiv NLS do jednoho centra bylo učiněno v r. 2000. Středisko archivu je novou operační jednotkou a má 18 expertů. Všechny archivy budou přestěhovány z Okresních měřických úřadů v r. 2005. Centrální archiv poskytuje informace z celého Finska, obsahuje 7000 m dokumentů a 500 000 listů map. Asi 90 000 výpůjček archivních dokumentů ročně, z toho asi dvě třetiny pro vnitřní potřebu NLS. I po centralizaci archivu zůstanou Okresní měřické úřady odbytí pro zákazníky, maximální doba doručení dokumentu z centrálního archivu je 5 dnů. NLS zavedl tento rok elektronický archivní systém, založený na Humminbird. Elektronický archiv obsahuje všechny dokumenty a mapy, vytvořené po roce 2004 a částečně i dříve archivovaný materiál. NLS doufá, že v blízké budoucnosti všechny digitálně vytvořené mapy a dokumenty budou přímo vstupovat do elektronického archivu. Mají dva velké profesionální skenery a 7 menších skenerů. Zahájili aktualizaci dokumentů a první výsledky mohou být v r. 2006, od mikrofilmů zamýšlejí přejít k dlouhodobým digitálním úložištím. Archivní obrazy v TIFFu převádějí do JPEG formátu. Zatím vše uchovávají též v papírové formě. Vyhledání je možné podle municipality, registračního čísla, archivního kódu a dalších. Ve skenování jsou na začátku, digitalizace celého archivu by vyžadovala 300 člověkoroků.

MapSite – Internetová mapová služba NLS of Finland

Zahájili mapovou internetovou službu jako první v Evropě v r. 1996. Poskytují dvě služby – Map Site pro občany, zdarma, nová verze v prosinci 2004 a Profesionální MapSite, zpoplatněný, zahájení r. 1997, nová verze od prosince 2003.

MapSite pro občany:

- bezplatná služba prohlížení všech souborů map, které NLS produkuje:
 - rastrové mapy,
 - 9 souborů map, od měřítka 1:12 milionům do měřítka 1:16000,
 - pokrývají celé Finsko.
- Vyhledávání v mapách podle:
 - 800000 místních jmen,
 - podle 18 mil. adresních bodů.
- Nejbližší adresa,
- Tvorba funkce map link – možnost doplňovat si vlastní údaje, popisky a převzít do svého dokumentu,
- Služba objednávek map:
 - tištěné mapy,
 - tisk map.
- 5000 – 6000 uživatelů denně,
- 100000 vyhledání map denně,
- 2 servery a 2 servery pro rastrové mapy.

Profesionální MapSite:

- mapové služby:
 - prohlížení map,

- hledání podle místního jména nebo adresy.
- Katastrální služby:
 - možnost přístupu k databázím,
 - při právním důvodu možnost získat i jméno vlastníka,
 - za zobrazení hranic parcel nutno platit,
 - různé vyhledávací metody,
 - též vyhledání podle vymezení prostoru na mapě,
 - různé výběry.
- Registr tržních cen nemovitostí:
 - různé vyhledávací metody, ale nikoliv podle jména,
 - též vyhledání podle vymezení prostoru na mapě,
 - výběry.
- 1800 uživatelů, 5000 hledání v registru tržních cen měsíčně, 40 000 dotazů na katastrální služby měsíčně,
- Cenová politika:
 - paušální měsíční poplatek 8 EUR,
 - zpoplatňování jednotlivých dotazů,
 - přehled o pohybu nemovitostí 0,15 EUR,
 - informace o konkrétní případu 0,10 EUR.

National Land Survey of Finland o cenu Dokonalost v Evropě

NLS se přihlásil v kategorii veřejného sektoru do soutěže o uvedené ocenění. Na základě zjištění auditního týmu toto prestižní ocenění získal a velmi si cení toho, že hned na první pokus, což je neobvyklé. Presentace dále rozebírá auditní proces, jeho doporučení a význam, který pro NLS účast v soutěži měla.

3. tématický blok: Data pro plánování užití půdy mají být zahrnuta do katastru

Předsedající: Peter Creuzer, Německo
 Moderátor: Pekka Halme, Finsko
 Zpravodaj: Esa Tianen, Finsko

Daniel Steudler, Švýcarsko, Katastr jako základ pro prostorová data o plánování užití půdy. Příspěvek se zabýval obecnými trendy ve vývoji katastrů, zejména s ohledem na vize Katastr 2014. Katastr budoucnosti je informační systém, jeho úplnost a zevrubnost je nezbytností, vedle soukromých práv má zahrnovat i veřejná práva a i z nich vyplývající omezení. Jako důležité vidí přijmout princip „právní nezávislosti“, což pravděpodobně znamená možnost rozdílné správy a zodpovědnosti za aktualizaci různých vrstev „zevrubného“ katastru, včetně vrstev pro plánování užití půdy a různých ochranných zón. Podstatná je též politika integrace a sdílení dat.

Matti Holopainen, Finsko, Municipality jako producenti plánovacích dat o užití půdy. Municipality jsou zodpovědné za plánování užití půdy a územní plány. Na rozdíl od jednotného katastru jsou však tato data rozptýlena. Jako součást Konceptu municipálních geoinformačních služeb zřídila Asociace finských místních úřadů standardizační projekt za účelem harmonizovat plánovací data, vytvářená municipalitami. Projekt je spolufinancován ministerstvem zemědělství a lesnictví.

Božena Lipej, Slovinsko: Vztahy mezi územním plánováním a katastrem ve Slovinsku. Pozemkový katastr a registr budov jsou v zodpovědnosti Zeměměřického úřadu Slovinska, zatímco pozemková kniha je v zodpovědnosti soudů. Do budoucna plánují spojit řadu systémů a vytvořit Systém prostorových dat pro územní plánování a řízení, spojeného s katastrem pomocí georeferencování. Je ve stadiu pilotního projektu, pokud nedojde

k omezení rozpočtu a změnám v legislativě, předpokládají optimisticky, že provozně by mohl být nasazen od roku 2007.

Jörgen Skrubbeltang, Dánsko – Víceúčelový katastr – hostitel pro plánovací data o užití území? Katastr, umožňující registraci dalších prvků, není cílem pro Národní zeměměřický a katastrální úřad Dánska. Pro registraci plánů a omezení (ochranné zóny apod.) je nutno vyřešit řadu právních i technických otázek. Bylo by nutno definovat postupy pro aktualizaci dalších údajů v závislosti na aktualizaci katastru. V jiných systémech mohou být data „katastrálně“ spolehlivá nebo pouze ve vztahu ke katastru. Nutno uvážit nové technologické možnosti. Úkol přináší nové právní a organizační výzvy.

Aniko Sherry, USA: „California's Best – Řízení dle kalifornského zákona kvality životního prostředí pro soukromé / veřejné projekty. Příspěvek mimo téma workshopu, popisující postupy plánování dle uvedeného zákona.

Ramon Umarov, Tádžikistán: Institucionální rozvoj katastru v Tádžikistánu. Popis situace v Tádžikistánu. Veškerá půda je výhradním vlastnictvím státu, různé druhy užívacích práv. Horami je pokryto 93% území, pouze 0,12 ha orné půdy na obyvatele (0,17 ha v r. 1970). Spojené úsilí mezinárodní organizací na podporu pozemkové reformy a související projekty.

Åke Olson, Švédsko: Podpora zřízení moderního katastrálního systému v Tádžikistánu, prezentace projektu. Velmi stručný příspěvek, kdy bylo v podstatě jen řečeno, že existuje projekt, financovaný švédskou vládou.

Lze konstatovat, že názory jsou velmi nesjednocené. Obecná shoda je v tom, že by bylo vhodné, aby vlastníci mohli získat všechna data z jednoho místa, údaje o plánování užití půdy by měly být dostupné s údaji z katastru. Názory na dosažení tohoto stavu se značně liší. Bylo by nutné mít standardizovaná plánovací data a zajištěná kvalita dat je nutná na obou stranách. Zmíněn možný vliv INSPIRE na tuto problematiku a výměnu dat obecně.

Závěrečný blok.

Byly předneseny předběžné závěry k jednotlivým blokům, které jsou ve zprávě uvedeny u jednotlivých bloků. Pan Vinogradov oznámil, že plenární zasedání WPLA bude v Ženevě ve dnech 21.-22.11.2005. Účelem plenárního zasedání bude zejména příprava programu na léta 2006 a 2007. V roce 2006 jsou plánovány workshopy v Gruzii (na jaře) a v České republice (na podzim), pro rok 2007 v Německu a na Islandu.

Jednání o uskutečnění workshopu WPLA v Praze na v roce 2006

Nad program workshopu bylo jednáno s panem Bengtem Kjellsonem, předsedou výboru WPLA a s některými dalšími členy výboru o workshopu WPLA v Praze, výběru témat workshopu a související součinnosti výboru a sekretariátu WPLA. Čeští zástupci sdělili, že očekávaný termín je září nebo říjen 2006 v závislosti na právě probíhajících jednáních o místě workshopu a dobách konání dalších akcí (Eurogeographics, FIG), které jsou rovněž plánovány na podzim 2006. Bylo dohodnuto, že česká strana oznámí na plenárním zasedání WPLA v Ženevě definitivní termín konání workshopu. Česká strana předpokládá, že jedno z témat workshopu se bude týkat otázek e-Government. Výbor WPLA v létě organizoval dotazníkový průzkum, týkající se účastníků preferovaných námětů workshopů WPLA, požadavky jsou velmi různorodé, další vhodná témata workshopu budou diskutována Kjellson-Suchánek korespondenčně a budou projednána v Ženevě a na dalších jednáních výboru WPLA. Výběr řečníků, předsedajících, zpravodajů atd. jednotlivých tematických bloků je hlavní záležitostí organizátorů workshopu, avšak výbor a sekretariát může při jednáních vypomoci. Obvyklá doba těchto jednání je zhruba půl roku před konáním workshopu.

5. Technická dokumentace – přiložit nebo odkaz, kde je k nalezení

Ke zprávě je v tištěné podobě připojen detailní program, seznam účastníků a CD-ROM, obsahující podklady všech prezentací přednesených na workshopu. Tyto prezentace, spolu s předběžnými závěry z jednotlivých tématických bloků jsou též dostupné na www stránce NLS of Finland www.nls.fi/wpla pod odkazem Programme.

6. Závěr z cesty a doporučení k využití poznatků

1. S ohledem na význam INSPIRE a hromadné zapojení mapových a katastrálních organizací ze zemí WPLA je účelné zapojení ČÚZK do tohoto projektu.

- zaregistrovat ČÚZK jako LMO – Právně určenou organizaci,
- vést jednání s Ministerstvem životního prostředí o zapojení ČÚZK do dalších struktur INSPIRE.

Zodpovídá: Ing. Oldřich Pašek, místopředseda úřadu

2. Sledovat problematiku ochrany osobních údajů v katastru nemovitostí, zejména otázku přístupu veřejnosti k nim přes internet s ohledem na vývoj v dalších zemích a implementaci směrnic EC a zvážit případné úpravy přístupu při novelách katastrální legislativy.

Zodpovídá: JUDr. Eva Barešová, vedoucí samostatného oddělení legislativy

3. Spolupracovat s panem Kjellsonem, předsedou výboru WPLA, na námětech programu workshopu WPLA v Praze v r. 2006 a po dohodě o tématech workshopu dále připravit odborný program (příspěvky, předsedající, zpravodaje atd.) pro jednotlivá témata.

Zodpovídá: Ing. Vít Suchánek, ředitel odboru informatiky

Zpracovali : Ing. Karel Večeře
Ing. Vít Suchánek

Program workshopu WPLA konaného 1. a 2. září 2005 v Helsinkách**Day 1: 9:30 - 10:00 Opening ceremonies**

- Opening of the workshop:
Jarmo Ratia, Director General of the National Land Survey of Finland
- Opening speech:
Jouni Lind, Special Adviser to the Minister of Agriculture and Forestry, Finland
- Opening welcome:
Kaj Bärlund, Director of the Environment and Human Settlements Division of the United Nations Economic Commission for Europe;
Bengt Kjellson, Chairperson of the UNECE Working Party on Land Administration

10:00 - 12:45 Session 1: INSPIRE - challenges to the cadastre systems

Interoperable spatial data, as set out in the proposed INSPIRE directive, can be made readily available for policy-making at both national and international level. The proposed directive also provides for making this information accessible to the public. What are the implications of the directive for the nationally maintained cadastral systems and the data that they hold, and what measures will be required in terms of legislation and harmonisation?

- European Commission, Joint Research Center Agrifish, Wim Devos
First steps to develop INSPIRE.
- Ministry of Agriculture and Forestry in Finland, Antti Vertanen
The implementation of the National Geographic Information Strategy of Finland as a part of the implementation of INSPIRE.
- Ministry of Agriculture and Rural Development, Hungary, Gábor Remetey-Fülöpp
Land Administration in Hungary: impacts of and contribution to the directive proposal.
- Case studies:
Norwegian Mapping Authority, Helge Onsrud
Guidelines on Real Property Units and Identifiers.

National Land Survey of Finland, Esa Tiainen
Standardization of Land register and Cadastre Information.

The State Authority for Geodetic Works, Macedonia, Emilija Aleksova and Marta Telegrafciska
The Types of Cadastral systems in Republic of Macedonia.

14:00 - 17:00 Session 2: Public access to data

The Community legislation incorporates the principle of public access, providing extensive rights. Official documents are thus in principle public. Above all, the principle of public access ensures some basic democratic rights. This needs to be weighed against the question of privacy, equalling informational self-determination - or the right of the citizens to determine how their personal data are used. The topic is approached from the perspectives of public access to data, protection of personal data and technological advances.

- Geodesy, Cartography and Cadastre Authority, the Slovak Republic, Juraj Valis
Survey of the existing situation in the ECE countries in regard to public access to data.

- University of Lapland, Finland, Ahti Saarenpää
Base registers and the principle of access
- Norsk Eiendomsinformasjon as, Norway, Tom Slungaard
The Norwegian answer: Liberal access to register data within the limitations of the Personal Data Act
- Topografische Dienst Kadaster, Netherlands, M. Magis
Kadaster-on-line, the challenges, lessons learned and success of the Cadastral online services in the Netherlands
- Colegio de Registradores de la Propiedad y Mercantiles de España, Spain, Ana Belen Merino Espinar and Isabel Gonzalez Garcia
Access to the Information the Property Registration System Holds
- The Land Registry of Iceland, Margrét Hauksdóttir
Limitations of Public Access to Data in Iceland

Day 2: 9:00 - 11:30 Visit to the National Land Survey of Finland

Topics:

- [General Presentation of the National Land Survey of Finland](#)
- [The NLS recognised for Excellence in Europe](#)
- [Electronic Land Survey Archives](#)
- [The NLS MapSite - service for citizens and professionals](#)
- [The New Land Information System](#)

13:00 - 15:30 Session 3: Land use planning data to be incorporated into the cadastre

The cadastre has evolved from a register maintained for taxation purposes into a multipurpose cadastre, reflecting the changes that have taken place over time in society. Today, the information services are expected to provide a broader coverage, to be useful for multiple purposes and, most importantly, to be reliable.

- The Federal Office of Topography, Switzerland, Daniel Steudler
Cadastre as basis for spatial land-use planning data
- Association of Finnish Local and Regional Authorities, Finland, Matti Holopainen
The municipalities as producers of land use planning data
- Ministry of Environment and Spatial Planning, Surveying and Mapping Authority, Slovenia, Bozena Lipej
The relation between spatial planning and cadastre in Slovenia
- National Survey and Cadastre, Denmark, Jörgen Skrubbeltang
The multipurpose cadastre - a host for land use planning data?
- Aniko Sherry International, United States of America, Aniko Sherry
"California's Best" - The administration of the California Environmental Quality Act (CEQA) for private/public projects

- State Land Committee of Tajikistan, Ramon Umarov
Institutional Development of the Cadastre of the Republic of Tajikistan
- Swedesurvey, Åke Olson
Support for the establishment of a modern cadastre system in Tajikistan, Project presentation

15:30 - 16:00 Conclusions of the workshop